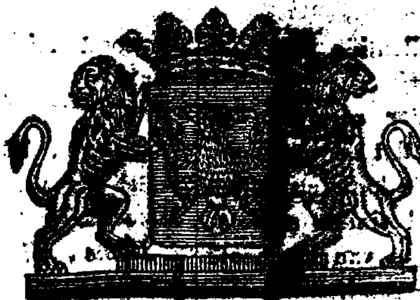
A°. 1838. N°. 148.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 11 December.

Bij deze Courant behoort een Vervolg.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

DE SUPPLETOIRE BEGROOTING.

» Tot bevordering van ware eendragt behoort *stipte vervulling van beloften, terugkeer tot regelmatigheid* en [illegible], en [illegible] in die mate, herhaal ik mijne [illegible] verklaring, en zeg heden — *het gevaar van benadeeling neemt jaarlijks toe.*" (De heer VAN ALPHEN, 15 December 1837.)

—

» Nu is het bekend, dat de regering te dier tijde (1833, 34) het bedrag der buitengewone behoeften schier naar willekeur kon opdrijven, zoodat zij op het gewone *scheen* te beapapen, hetgeen zij *werkelijk* op het buitengewone uitgaf. Men nam het ons toen zeer kwalijk, dat eenigen zoo iets konden vermoeden, en sprak van vertrouwen, openhartigheid, enz. Heden bekreunt men zich zoo weinig om ons — —. Ongelijk kan ik de regering in gemoede niet geven: zij beidt hare magt uit; *wij weten de onze niet te handhaven.*" (De heer SCHIMMELPENNINCK, 15 December 1837.)

—

» De ondervinding heeft ons zoo dikwijl geleerd, dat deze openbare beraadslagingen weinig of niets toebrengen tot het daarstellen van veranderingen of wijzigingen in de voorgedragene wetten, *ten zij dezelve door U Edel Mogenden worden afgekeurd.*" (De heer VAN NAGELL, 15 December 1837.)

—

» Een beroemd man heeft gezegd, dat een waan, die ons gelukkig maakt, evenveel waarde heeft als eene waarheid welke ons ter nederdrukt. Maar die man was een dichter, en zijne stelling moge in der dichteren-wereld juist zijn, dezelve vindt ongelukkig geene toepassing op het leven van volken en staten. Dáár wordt waarheid boven alles gevorderd; men moet dezelve, hoe onaangenaam ook, durven in het gezigt zien, en de wond durven peilen, zal men in staat zijn die te genezen. — Vraag ik nu of onze inkomsten inderdaad onze behoeften dekken, wie is er dan, in deze geheele vergadering, die mij hierop een bevestigend antwoord zal durven geven? Neen, die uitkomst bestaat slechts in schijn. Men heeft dezelve kunstmatig verkregen, door hier geheele posten van de begrooting weg te laten, dáár andere aanmerkelijk beneden haar waar bedrag te verminderen, elders werkelijke uitgaven alleen voor memorie te brengen." (De heer OP DEN HOOFF, 15 December 1837.)

—

» Gaarne beken ik — — dat onze toestand nog niet wanhopend is. Maar juist daarom rust op ons de verpligting om te waken, dat niet, *door onze toegevendheid*, die toestand eenmaal wanhopend worde! Mijne overtuiging deswege schrijft mij voor, om met eerbied en bescheidenheid, maar tevens met dien ernst en met die klem, die voegt aan den post, welken ik hier bekleede, der *regering toe te roepen:* keer terug van den ingeslagen weg, die ten verderve leidt! Ten verderve voor u zelve, ten verderve voor het getrouwe volk, welks belangen aan u zijn toevertrouwd:" (De heer VAN DAM VAN ISSELT, 16 December 1837.)

—

» Mijne betrekking te dezer plaatse verbiedt mij aan een *blind vertrouwen* gehoor te geven; mijn eed verbiedt mij, om daarom de waarborgen voorbij te zien, die de natie vinden kan in de grondwettige voorschriften. — — Ik herhaal dus, van deze plaats, hetgeen ik reeds zoo dikwerf van de regering heb gebeden: zij verlate den ingeslagen weg; zij beantwoorde vertrouwen met vertrouwen — —." (De heer VAN DAM VAN ISSELT, 28 November 1838.)

(*Vervolg van* N°. 147.)

De heer LUZAC begon met aan te toonen het onderscheid tusschen suppletoire begrootingen in Frankrijk, waar de kamer het regt heeft om elk artikel der begrooting te amenderen, én in Nederland, waar de begrooting in haar geheel moet aangenomen of verworpen worden. » Vermits wij in de zamenstelling onzer begrooting van staatsuitgaven geen direct deel hebben, en geroepen worden, niet om haar artikel voor artikel, of ten minste bij hoofdstukken, goed te keuren, maar alleen om haar in massa bij een votum aan te nemen of te verwerpen, zoo kan het verwijt van onmatige besnoeijing of van het grillig weglaten van benoodigde posten, der kamer niet aankleven. Wij mogen dus verwachten, dat wanneer de regering, die bekend is met de behoeften van het aanstaande dienstjaar, de goedkeuring der kamer op hare eigene calculatiën verlangt en verkrijgt, zij op een volgend jaar niet met buitengewone aanvullings-begrootingen zal voor den dag komen."

» Doch" vervolgt de edele heer, » men zal mij tegenvoeren: de regering moet bij buitengewone omstandigheden wel de toevlugt tot nieuwe aanvragen van krediet nemen, en suppletoire begrootingen voordragen. » Ik stem dit gaarne toe, bij zeer buitengewone omstandigheden, wanneer eene *vis major* als het ware onvermijdelijke uitgave veroorzaakt heeft, — wanneer de uitgaven, door den noodwang zoo hoog zijn opgeklommen, dat zij onmogelijk door eenige besnoeijing op andere posten der begrooting kunnen gevonden worden, ook niet uit de som van ƒ 500,000, juist ter bestrijding van *onvoorziene uitgaven* bij art. 3 der wet ter beschikking der regering gesteld. — Dan geloof ik mede, dat er termen voor het aanbieden eener suppletoire begrooting kunnen zijn."

» Vooral mogen en moeten wij verlangen, dat, wanneer de onvermijdelijke drang der omstandigheden dergelijke toevoeging aan de reeds toegestane fondsen gebiedt, die onvermijdelijkheid niet alleen zal *aangevoerd*, maar ook *bewezen* worden, en dat vooral met alle naauwkeurigheid zal worden aangetoond zoo wel de juiste hoegrootheid van het benoodigde, als dat geene andere fondsen, dan de aangevraagde, de bestaande behoeften kunnen dekken.

» Of zulks in dezen wel zoo volkomen, als wenschelijk ware, geschied zij, geloof ik met grond te kunnen betwijfelen, daar toch het eenvoudig gezegde, in de memorie van antwoord: » dat de ongenoegzaamheid van het fonds van ƒ 500,000 door de regering is erkend, en het nader bij de rekening zal blijken, dat die som tot het volle bedrag is gebezigd geworden," — eigenlijk niets zegt, en niets bewijst. Het is toch hier niet de vraag, wat *nader* bij de rekening zal blijken, noch dat de regering de ongenoegzaamheid van het fonds van ƒ 500,000 erkent, — maar of de Staten-Generaal dit ook kunnen *erkennen*, of het hun nu reeds gebleken is, en of zij, op die overtuiging, een toestemmend votum geven kunnen."

» Het zal voorzeker aan de principes haperen, waarin ik het geluk of het ongeluk had van opgevoed te worden, dat ik maar niet begrijpen kan, hoe de waardigheid van het Nederlandsch gouvernement er iets bij wint, door bij zoodanige gelegenheden, in verhouding tot de andere ambassades, ter bijwoning dier plegtigheden afgezonden, uit te blinken; — dat ik eerder oordeelen zou, dat de waardigheid der [illegible] in vertooning van luister en pracht bij hofceremoniën, optogten en maaltijden moet gezocht worden, maar integendeel bij de opvolging der grootste zuinigheid in de uitgaven van den staat, bij de besparing van al wat maar mogelijk is tot vermindering onzer schulden, tot inkrimping van de lasten der ingezetenen, bij de ongekrenktste trouw in het nakomen onzer geldelijke verpligtingen!"

Hoe *mesquin!* 't zit er dood op, mijnheer LUZAC, dat men eenmaal op uw graf zal lezen:

Ci-gît LUZAC, *qui ne fût rien,*
Pas même un jonkheer plébéien.

Daarop begon de heer VAN DAM VAN ISSELT: » Wij zijn sedert vele jaren zoo gewoon aan de aanvrage van onderscheidene millioenen, dat eene begrooting van ƒ 289,000 naauwelijks de aandacht dezer vergadering waardig zou kunnen schijnen.

» De cijfers echter, hoe gering toch op zich zelven, staan in onmiddellijk verband met onze beste en dierbaarste aangelegenheden; met onze grondwettige waarborgen, met het welzijn des vaderlands.

» Wat naam te geven aan die buitengewone aanvraage van ƒ 289,000? Millioenen zijn sedert jaren aan de kennisneming der Staten-generaal onttrokken, zoo wel wat uitgaven als wat middelen betreft. — Ook de voorgedragene begrooting voor 1839 wijkt daarin niet af van de vorige, en nogtans de regering vraagt onze toestemming tot eene suppletoire begrooting, alsof er nooit zonder onze toestemming gelden werden gebezigd; alsof alle ontvangsten aan ons werden verantwoord!

» Ik zal mij van iedere qualificatie onthouden, want ik kan geene, ter dezer plaatse voegzame, benaming voor deze begrooting vinden.

» Immers, zoo het heette, door den drang der omstandigheden gedwongen, heeft de meerderheid dezer vergadering, in de laatste jaren, al de aangevraagde middelen toegestemd, en eindelijk der regering de overtuiging geschonken, dat geene voorgedragene wetten voor verwerping vatbaar zijn. *Wij hebben allengs den grondwettigen weg verlaten, en deze vergadering heeft zich te vreden gesteld met een schaduwbeeld van begrooting, zoo in uitgaven als in ontvangsten.* 's Konings ministers [illegible] geleerd de Staten-Generaal te beschouwen, als lastige bedillers van hun werk, die zij echter noodig hebben om belastingswetten te stempelen; maar die zij dan ook gaarne, na dat volbragte werk, zien terugkeeren naar de onderscheidene provinciën des rijks.

» De wijze, waarop men de voordragt dezer wet heeft behandeld, en de rondgedeelde antwoorden op de aanmerkingen [illegible]

geven ons den maatstaf van de waarde, die Hunne Excellentiën aan onze aanmerkingen hechten.

»Onze omstandigheden zijn drukkend; de toestand der regering, ik beken het, is moeijelijk, en te regt mag zij verwachten, dat de woorden, in het antwoord op de troonrede gesproken, geene ijdele klanken zullen zijn, maar dat *de koning* de Staten-Generaal bereid zal vinden mede te werken tot de handhaving van de eer en van de belangen van het hoofd van den staat, *wanneer* het *blijken zal* dat die zijn aangerand.

»Voor mij zelven ben ik gereed, met woord en daad, het mijne daartoe toe te brengen. Maar mijne betrekking ter dezer plaatse verbiedt mij aan een *blind vertrouwen* gehoor te geven; mijn eed verbiedt mij daarom de *waarborgen voorbij te zien*, die de natie vinden kan in de *grondwettige voorschriften*, omtrent de begrootingswetten, waarin ALLE uitgaven en ALLE ontvangsten *moeten* worden *opgenomen* en VERANTWOORD.

»Ik vind geene vrijheid, om onze binnenlandsche aangelegenheden te *verwaarloozen*, omdat onze buitenlandsche betrekkingen verwikkeld zijn. Integendeel, de kracht naar buiten moet worden geragsteund *door orde* en regelmaat van binnen.

»De begrooting over 1838, waarvan deze wet eene aanvulling is, was eene onnaauwkeurige begrooting, even als die voor 1839 *onvolledig* en onnaauwkeurig mag worden genoemd.

»Ik herhaal dus van deze plaats, hetgeen ik reeds zoo dikwerf van de regering heb gebeden: zij verlate den ingeslagen weg; zij beantwoorde vertrouwen met vertrouwen.

»Ik zal mijne goedkeuring blijven weigeren aan alle die wetsontwerpen, die *niet aan de voorschriften der grondwet voldoen, terwijl ik de ministers des konings geheel verantwoordelijk stel voor de gevolgen eener eventuële verwerping.*"

Dat heet spreken als een waar vertegenwoordiger! Hierin straalt niets door van dien heilloozen schroom voor de gevolgen eener verwerping, die een groot gedeelte der jazeggende heeren telkens, helaas, schijnt te bewegen tot het geven eener goedkeurende stem. — De gevolgen! mijnheer, de gevolgen!! — Nu, mijnheer, wat zouden die gevolgen zijn?

Dat de regering, die de uitgaven deed zonder toestemming der kamers, ze zelve betalen kon; — dat wij andere ministers kregen, die volledige begrootingen aanboden, grondwettig handelden en het schuldental niet zoo ontzettend vermeerderden; dit zou het gevolg zijn, indien al de leden handelden gelijk de twaalf verdienstelijke mannen, die eene suppletoire begrooting, welke hun ongrondwettig scheen, weigerden. Maar dit gevolg hebben wij, dank der meerderheid van de kamer, en de wijze waarop zij zamengesteld wordt, vooreerst nog niet te hopen!

Hadden wij regtstreeksche verkiezingen, ja, dan ware het *en* voor de natie *en* voor de twaalf eene vertroosting, nevens die twaalf spoedig een aantal gelijkdenkenden te zien.

Intusschen zullen nu misschien de bezadigde, onpartijdige, opregte, moedige ministeriële bladen, die geene woorden genoeg konden vinden om op de tolken der oppositie te schelden, toen zij van *blind vertrouwen*, van *ongrondwettige handelwijze*, van *onvolledige begrootingen*, van *verderfelijken weg voor de natie* spraken, nu wel even vriendelijk willen zijn jegens de heeren SCHIMMELPENNINCK, LUZAC en vooral VAN DAM VAN ISSELT? Die heeren maakten zich toch *plus minus* even schuldig als wij. Zou nu de moed der ministerieële bladen zoo ver gaan, om die heeren onruststokers, radicalen, jacobijnen, enz., enz., te noemen? Het *Handelsblad*, met zijn VALERIUS en zijn o, weten nu, — iets dat voor hen zoo noodig is, willen zij iets beantwoorden! — met wie zij te doen hebben; — kom aan, onpartijdig, opregt, moedig *Handelsblad*, noem nu den heer VAN DAM VAN ISSELT ook eens eenen onruststoker, eenen jacobijn!

Kom, indien gij al uwe heldenmoed niet in prenten en berijmd en onberijmd gevlei verspild hebt, kom, het is toch haast *onnoozele-kinderen-dag*, laat uwe VALERIUSSEN en o's nu eens voor helden spelen!

TURKIJE.

Konstantinopel, 13 *November*. Heden heeft een koerier de ratificatie des handelsverdrags van wege de koningin van Groot-Brittanje hier overgebragt. Admiraal *Roussin* heeft mede, gelijk reeds gemeld is, van zijne regering last ontvangen om het traktaat te teekenen. *Mehemed-Ali* is eveneens tot het verdrag toegetreden, en hierdoor hoofdzakelijk, meent men, zijn Frankrijks bezwaren tegen hetzelve weggeruimd. Ik hoor, dat de Fransche regering, bij het eerste berigt van het sluiten des traktaats, aan Engeland de vraag rigtte wat het doen zou in geval *Mehemed-Ali* er zich tegen verzette; waarop het antwoord eenvoudig zou geweest zijn: »als Engeland een verdrag sluit, zoo zal het ook voor deszelfs uitvoering weten te zorgen."

RUSLAND.

Odessa, 23 *November*. In ons dagblad leest men: de berigten, welke onze handelstand van allerwege ontvangt, luiden steeds gunstiger en beloven den speculanten groot voordeel. In Engeland is gebrek aan graan; ook Frankrijk, dat meende in zijne eigene behoeften te kunnen voorzien, zal graan van ons koopen, en er loopen geruchten, dat in de vereenigde staten de oogst mislukt is. Er hebben hier voortdurend aanzienlijke opkoopen plaats.

ITALIE.

Napels, 22 *November*. De hertogin *van Saxen-Weimar* is in het laatst der verleden week met hare familie, op de stoomboot van hier naar Marseille vertrokken.

Rome, 27 *November*. De Fransche oorlogschepen waren, volgens den post van gisteren, nog niet te Ancona aangekomen, men verwacht ze echter spoedig, daar de tegenwind sinds eenige dagen omgeslagen is.

PRUISSEN.

Het *Berliner politische Wochenblatt* over de laatste voorvallen in België sprekende zegt: »Zonder twijfel hebben de Belgische volksvertegenwoordigers aan de woorden *moed* en *volharding*, welke in de troonrede voorkomen, eene beteekenis gehecht en verwachtingen geknoopt, waarover de regering zelve welligt verschrikte. Het antwoord der Tweede Kamer is een waar manifest en ademt een zelfvertrouwen, dat na eene overwinning gegrond zou kunnen wezen, doch in het onderhavig geval bijna kluchtig schijnt; eene meer dan gewone stoutheid althans wordt er toe gevorderd, om ten aanhoore van geheel Europa te verklaren, dat België in 1831, »onder den drang der gevaren, die toenmaal Europa bedreigden" in smartelijke opofferingen bewilligd heeft. Gelijk bekend is, kleefden echter toen de nog onuitgewischte bijna belagchelijk te noemen nederlagen op de Belgische revolutie, wier einde zonder de tusschenkomst van een Fransch leger, niet twijfelachtig was, en met gansch wat meer regt zou koning *Willem* kunnen beweren, dat er van hem, ten behoeve des Europischen vredes, smartelijke offers werden geëischt. — Overigens komt de ware bron van dat snoevend zelfvertrouwen in de volgende woorden dra te voorschijn: Frankrijk zal België zijne hulp niet onttrekken, wiens instellingen met de zijne overeenkomen, en dat door zoo veel banden met hetzelve verbonden is."

— Met het begin des volgenden jaars zal er te Potsdam een nieuw staatkundig dagblad uitgegeven worden; naar men zegt, zal het hoofdzakelijk beredeneerde artikels alsmede binnenlandsche tijdingen behelzen. De redacteur is Dr. *Ungewitter*, die een tijd lang de *Elberfelder Allgemeine Zeitung* uitgaf, en vervolgens deel nam aan de redactie der *Spenersche Zeitung*.

Coblens, 6 *December*. In onze stad is gisteren avond een drievoudige moord gepleegd. Een trompetter bij de 8ste artillerie-brigade, *Christophsky* genaamd, verkeerde sinds eenigen tijd op gemeenzamen voet met de dochter van eenen onzer burgers, *Pompejus Engel*. De ouders wilden hunne toestemming tot het huwelijk niet geven. Het meisje had gisteren middag haren minnaar in zijne woning bezocht, welke deze ten 5 ure verliet, met de woorden: »indien ik binnen een half uur niet terug ben, kom ik nooit weder." Hij ging, en het was zijn laatste gang. Hij kwam bij de ouders aan huis en rigtte zich aan de moeder, deze wees hem haren man die nabij stond. Nu zijn de opgaven verschillend, sommigen zeggen dat hij zijn huwelijks-aanzoek hernieuwde en een weigerachtig antwoord kreeg; anderen, dat hij, zonder een woord te spreken, zijn eerste pistool op den vader, het tweede op de moeder losbrandde, waarna hij zich zelven met een scheermes den hals afsneed. De moeder en de moordenaar werden dood opgenomen, de vader zieltogend. (*Coblenzer Anzeiger; Köln. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 6 *December*. Het half officiële dagblad *the Globe* berigt het volgende: De geruchten, die betreffende de Hollandsch-Belgische aangelegenheden het meeste geloof verdienen, komen daarop neder, dat de gevolmagtigden van Rusland, Pruissen, Oostenrijk en Engeland het ultimatum der 24 artikelen onderteekend hebben, met zekere (en reeds bekende) modificatiën betreffende de schuld; Frankrijk heeft wel is waar geweigerd te teekenen, doch verklaart zich niet tegen de maatregelen te zullen verzetten, die de overige hoven voegzaam oordeelen zullen, om het traktaat ten uitvoer te brengen.

— Gisteren avond heeft aan de Russische ambassade eene conferencie plaats gehad, bestaande uit graaf *Senfft Pilsach*, graaf *Sebastiani*, baron *Bulow* en baron *Werther*. Des avonds heeft de burggraaf *Melbourne* eene lange bijeenkomst gehad met graaf *Pozzo di Borgo*.

— Heden zijn van de gezanten bij de hoven te 's Hage en te Brussel dépêches ontvangen.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 *December*. Het *Journal des Débats* vermeldt heden, dat het zeker schijnt, dat de maarschalk *Gerard* tot opperbevelhebber der nationale garde benoemd is.

Parijs, 7 *December*. Zoo even vernemen wij, dat de markies *de Bassano* van Brussel aangekomen, en door den heer *Molé* naar de Tuilerien geleid is, alwaar hij met Z. M. eene lange zamenkomst heeft gehad. (*J. d. P.*)

— Uit Bayonne schrijft men van den 4den December als volgt:

Genoegzaam de geheele krijgsmagt van Munagorri is thans boven Behobia de Bidassoa overgetrokken; men kan zijne sterkte op 1500 man stellen, een bataljon der Engelsche marine vergezelt hen; zoodra deze troepen al de toegangen, waardoor den Carlisten uit Frankrijk krijgs- en levensbenoodigheden worden toegezonden, zullen hebben bezet, zal den Carlisten een gevoelig nadeel worden berokkend.

— De berigten uit Madrid, van 30 November, leveren weinig opmerkenswaardigs. Het ministerie was nog niet hecht gezeteld; men dacht, dat generaal *Alaix*, die gezegd wordt daar aangekomen te zijn, eerst de gewenschte veerkracht daaraan zoude geven. Generaal *Cordova* werd in de hoofdstad verwacht; hij had een omstandig verslag van het gebeurde te Sevilië aan het gouvernement ingezonden. In den vorigen avond had men aan eenige der driftigste leden van de oppositie, de heeren *Olozaga*, *Lopez*, *Seoane*, *Quiroga*, enz. serenades gegeven.

BELGIE.

Brussel, 8 *December*. Gisteren nacht is uit Parijs een koerier met depêches voor den koning aangekomen; wij gelooven, dat deze depêches van beslissenden aard zijn, want het schijnt zeker, dat Z. M. afziet van de reis, welke Hoogstdezelve voornemens was om vóór de opening der Fransche kamers naar Parijs te doen. Men verzekert ons, dat de hertog van *Orleans* binnen kort te Brussel zal komen. (*Commerce Belge*.)

— De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren met algemeene stemmen het budget van wegen en middelen, zoodanig als het door de centrale afdeeling was voorgesteld, aangenomen.

Op eene vraag van den heer *de Gendebien* heeft de minister van oorlog zijne verklaring hernieuwd, dat de thans toegekende gelden, als ook die, welke bij amendement op zijn budget zouden worden aangevraagd, toegekend zouden wezen voor de eerste maatregelen, die tot het mobiliseren des legers worden vereischt; dat hij, in het voorkomende geval, niet zoude aarzelen om in eene maand tijds het geheele budget van oorlog uit te geven, bijaldien zulks noodig ware, en dat hij terstond daarna nieuwe gelden zoude aanvragen.

— De Belgische senaat is tegen den 13den dezer bijeengeroepen.

— Volgens de Brusselsche bladen zijn er nieuwe bevelen gegeven om eene afdeeling troepen naar den kant van het Luxemburgsche te doen trekken. Ook zijn de verlofgangers van de drie eerste bataljons van eenige regimenten onder de wapenen teruggeroepen.

— Te Luik hebben in den avond van den 6den eenige onlusten plaats gehad tusschen de studenten en de policie, waarbij een student gekwetst is geraakt.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 7 *December*. In de op heden gehouden vergadering der aandeelhouders van de Hollandsche IJzeren-Spoorweg-Maatschappij, is een zeer gunstig verslag van den staat der werkzaamheden aan de aardenbaan tusschen Amsterdam en Haarlem uitgebragt, en onder anderen gezegd, dat men hoop heeft het vraagpunt der onteigening spoedig opgelost te zien, als ook, dat men de verwachting koestert, den spoorweg in den aanstaanden zomer ten einde te zien brengen. Voorts is er ook te kennen gegeven, dat de kosten *ƒ* 300 à *ƒ* 350,000 de raming zouden te boven gaan, waarin de vergadering met eene aanzienlijke meerderheid heeft genoegen genomen, terwijl de raad van bestuur is gemagtigd, om, tot verkrijging der benoodigde gelden, ten zijnen tijde, zoodanige maatregelen te nemen, als nuttig en geraden zal geoordeeld worden. Eindelijk is, op voorstel van den gebenden-raad, met eenparige stemmen besloten, om eenen nieuwen ingenieur voor de werken te benoemen.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag, 7 *December*.

Er zijn 51 leden tegenwoordig, benevens Z. Exc. de minister van financiën.

Na de lezing en goedkeuring der notulen van de vorige zitting wordt door den voorzitter voorgesteld, om op Dingsdag den 11den dezer te vergaderen, ten einde het driental van kandidaten op te maken ter vervulling der vacature, in de rekenkamer bestaande. *Aangenomen*.

Daarna gaat de kamer over tot de beraadslaging over het ontwerp van wet, nopens de tarieven der justitie-kosten enz., zoo als dezelve door de regering veranderd is.

De heer *Hooft* het woord bekomen hebbende, bestrijdt het ontwerp. Hij tracht uit het voordragen dezer wet de onvolledigheid van de Nederlandsche wetgeving te betoogen, welke nu reeds blijkt, nadat dezelve nog zoo kort in werking is, en vermeent dat er nog eene zee van wetten te scheppen is, om de bestaande gapingen aan te vullen. Z. Ed. wil niet op de stemming der meerderheid terugkomen; doch wil tevens doen opmerken, dat men de bedenkingen der minderheid niet te veel uit het oog moet verliezen. Hij verlangt eene herziening der wetgeving, ten einde eene volledige wetgeving te verkrijgen, en waardoor afgeschaft zullen worden alle decisiën, circulaires, besluiten enz., welke de grondwet niet kent. Het 3de artikel der voorgedragene wet boezemt hem weinig hoop in, vooral na de lezing der antwoorden van de regering, om immer eene ware Nederlandsche wetgeving te verkrijgen.

De heer *van de Poll* zal slechts eene bedenking in het midden brengen. Hij wil, dat de griffiers in *dorso* van elk door hen afgegeven stuk specifiek zullen noteren alle regten, justitie-kosten en salarissen, welke op dat stuk gevallen zijn; ten einde hieruit zoude blijken of zij hunne pligten getrouw vervullen. Van het antwoord der regering op deze bedenking zal zijne stem afhangen.

De heer *van Hoorn van Burgh* maakt insgelijks eenige zwarigheden, waarvan hij de oplossing verwacht.

De heer *Frets* tracht de gehoudene redevoering door den heer *Hooft* te wederleggen. Hij neemt het zeer euvel op, dat deze als het ware der kamer haar votum verwijt, of haar wil overhalen om haar eigen werk te verachten. Eene revisie ware, naar zijn inzien, thans ontijdig; dezelve kan eerst plaats hebben wanneer de ondervinding van lange jaren geleerd zal hebben welke wijzigingen in de wetten noodzakelijk zijn.

De heer *van Asch van Wijk* betoogt de noodzakelijkheid eener revisie van dat gedeelte der Fransche wetgeving, hetwelk nog van kracht blijft. Hij bestrijdt het voorgeven der regering, dat zulks ondoenlijk, althans te zeer omslagtig is. Hij haalt eenige voorbeelden aan, waarin de verordeningen in strijd zijn met de oude nog niet afgeschafte wetten, als wegens de verdeeling van gronden, wegens de diligences of messageriën, etc. Wie zal het geschil beslissen of de tegenstrijdigheden met elkander in verband brengen? Verordeningen kunnen zulks niet, aangezien verordeningen geene wet kunnen wijzigen nog afschaffen.

Het aan den regter ter beslissing over te laten, dit komt hem even onmogelijk voor, aangezien de wetten de *norma agendi* zijn voor alle ingezetenen, en deze niet verpligt moeten worden en proces aan te vangen, om te kunnen weten wat de wet hun voorschrijft.

De heer *Tromp* beschouwt ook het geven van verordeningen ongrondwettig.

Z. Exc. de minister van financiën verdedigt in weinige woorden de wet. Z. Exc. geeft de verzekering, dat het nimmer de bedoeling der regering geweest is, om aan de kantoorregters voor het regt doen in civiele zaken eenige de minste emolumenten toe te kennen, en geeft de verzekering, dat in het opmaken der verordeningen nopens de tarieven aan de griffiers de verpligting zal opgelegd worden, om in *donso* van elk stuk de juiste opgave te doen van het regt, de justitie-kosten en salarissen, op hetzelve gevallen.

Daarna tot de hoofdelijke stemming overgegaan zijnde, wordt het ontwerp van wet aangenomen met 40 stemmen tegen ééne, zijnde die van den heer *Hooft*.

Hetzelve zal op de gebruikelijke wijze naar de Eerste Kamer verzonden worden.

De kamer gaat over tot de beraadslaging over het ontwerp van wet tot verlenging der wet op de woelingen.

De heer *Romme* bestrijdt dit ontwerp, omdat het niet toegepast is als alleen, volgens de antwoorden der regering, viermalen in de provincie Noord-Braband, terwijl er op geene der toepassingen eene veroordeeling gevallen is. Men moet zich, volgens dien heer, niet verwonderen, dat er in Noord-Braband viermalen aanleiding is gevonden tot de toepassing dier wet. Wanneer men den droevigen toestand dier provincie, welken de heer *Romme* uiteenzet, nagaat en bedenkt al wat zij te lijden heeft, dan is het niet bevreemdend, dat er soms eenige voorvallen plaats hebben, welke steeds daardoor verschooning bij alle weldenkenden verdienen.

De heer *Luzac* zal het ontwerp niet bestrijden, doch wil deze gelegenheid te baat nemen, om aan te dringen op de noodzakelijkheid, om ten spoedigste een nieuw strafwetboek ingevoerd te zien. Het verwondert hem, dat ter ontwerping van dusdanig wetboek thans zooveel tijds vereischt wordt, daar, dertig jaren vroeger, toen onze tegenwoordige minister van justitie ook aan het hoofd van het departement van justitie en politie geplaatst was, een dusdanig wetboek in den tijd van vier maanden ontworpen was, kort daarna de goedkeuring der wetgevende magt had weggedragen en reeds den 1sten Januarij 1809 in werking gebragt werd. Hij verheugt zich, dat het plan, om, in afwachting van het nieuwe wetboek, het oude te wijzigen, niet doorgegaan is, omdat hem dit de hoop geeft het nieuwe te spoediger te zien ingevoerd. Hij moet echter op eene bespoediging daaromtrent bij de regering aandringen, omdat de woorden, dienaangaande in de troonrede voorkomende, alsmede de antwoorden der regering de hoop doen vervliegen, dat zulks nog in deze zitting zal plaats hebben. De heer *Luzac* wenscht dit te meer, omdat hij verlangt de artikels 291 enz. van het *Code Penal* afgeschaft te zien, die zoo lijnregt strijdig zijn met onze zeden en instellingen, en reeds zoo veel aanleiding hebben gegeven tot moeijelijkheden, die zich gewoonlijk voor de correctionele regtbanken komen ontknoopen.

Eindelijk uit hij den wensch, dat de regering thans even zoo handele als in 1827, namelijk het ontwerp, wanneer het gereed zal zijn, aan de leden der Kamer ronddeele, eenige maanden voor dat hetzelve ter tafel gebragt wordt, ten einde hetzelve rijpelijk te kunnen overwegen.

De heer *Luyben* acht de wet tegen de woelingen onstaatkundig. De kamer heeft, uit naam der natie, aan den koning verklaard, dat zij bereid is, ter handhaving van de eer en de regten des vaderlands, zich nauw om den troon te scharen; de koning heeft deze woorden met de ondubbelzinnigste blijken van genoegen ontvangen en beantwoord; en het bevreemdt thans den heer *Luyben*, dat het ministerie nog vrees voor woelingen schijnt te koesteren.

Niemand meer het woord vragende, gaat de voorzitter over tot de hoofdelijke stemming, en het ontwerp van wet wordt aangenomen met 45

stemmen tegen 6, zijnde die der heeren *Luyben*, *Romme*, *Ingenhousz*, *de la Court* en *Corver-Hooft*.

De zitting wordt gesloten en de eerstkomende vergadering bepaald op aanstaanden Dingsdag, den 11den dezer.

AMSTERDAM, den 9 December.

Beurs van 8 December.

Onze speculanten hadden uit Londen hoogere prijzen verwacht, en ook te gelijker tijd stellige berigten nopens het verhandelde bij de conferencie. Eerstgenoemde zijn wel ontvangen, doch de berigten bepalen zich alleen tot datgene, wat vroeger reeds van hier gemeld werd: uit dien hoofde hebben alle onze binnenlandsche fondsen eene zelfs iets flaauwere houding aangenomen, en bij eenige affaire in Integralen bleven deze, alsmede alle overige soorten, meerder aangeboden.

Van vreemde fondsen waren alleen Spaansche iets meerder gezocht.

Prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{5}{8}$; 5pCt. $100\frac{1}{8}$; Kansbiljetten 24; $4\frac{1}{2}$ pCt Syndikaat $94\frac{1}{4}$; oude aandeelen Handelmaatschappij $174\frac{7}{8}$; 5pCt. Oostindië $98\frac{7}{8}$.

Spanje. Ardoins $16\frac{1}{16}$ à $\frac{5}{16}$.

Brazilië. $76\frac{7}{8}$ à 77.

Effekten-Societeit van 9 December.

Onze speculanten schijnen, alvorens zich met nieuwe speculatiën in te laten, te willen afwachten wat de koning der Franschen, nopens de Belgische zaken, in de aanspraak aan de kamers zeggen zal. Het is zeer gewaagd, om deze aanspraak te willen vooruitloopen; particuliere correspondentiën uit Parijs gelooven, echter, dat over dit punt *zeer bevredigende woorden zullen gesproken worden*, en men gelooft aldaar, dat de oorlogskreten der Belgen niets te beduiden hebben.

De omzettingen in publieke effekten waren heden niet noemenswaardig, doch algemeen waren Hollandsche fondsen iets flaauwer.

Integralen $53\frac{5}{8}$; 5 pCt. $100\frac{1}{8}$; Kansbiljetten $23\frac{15}{16}$; Handelmaatschappij $174\frac{7}{8}$.

Aan onze lezers.

In weerwil van den kruistogt, dien zijne Exc. de heer staatsraad gouverneur van Gelderland, een groot jaar geleden, gemeend heeft tegen de *Arnhemsche Courant* te moeten uitschrijven, heeft zij het getal harer geabonneerden schier met den dag zien toenemen; in diervoege, dat zij, hoewel aanvankelijk door den maatregel des heeren gouverneurs eene vrij aanzienlijke geldschade geleden hebbende, nogtans ten behoeve harer geabonneerden meer heeft kunnen doen, dan zij op zich genomen had. Zij had, namelijk, tegen den prijs van ƒ 12 's jaars, slechts twee geheele en een half nommer wekelijks aan hare geabonneerden beloofd; zij heeft hun, tegen dien zelfden prijs, gedurende al dien tijd, drie geheele nommers wekelijks, benevens menig bijvoegsel, geleverd. Zij heeft buitendien papier en letter verbeterd, en zal dit verder doen; zij heeft zich vermeerderde correspondentie-gelden getroost.

Intusschen nam de stof zoodanig toe, werden er zoo veel ingezonden stukken ontvangen, dat eene uitbreiding der courant al meer en meer in overweging moest worden genomen. Aan uitnoodigingen daartoe ontbrak het niet, evenmin als aan, van zeer aangename zijde, geuite wenschen om wat meer verpoozings-, eenige dames-lectuur.

Wij wisten, niet iedereen houdt zich met staatkundige onderwerpen bezig, en wij beseften het streelende dat er in lag, onze courant ook in schoone handen te zien; maar of wel de pen, die zich verstalen moest, voor bloemen zou kunnen schrijven? of het gevoel harer waarde genoegzaam zijn zou, om haar iets harer waardig te kunnen bieden? — dit bleven bedenkingen, die ons welligt nog lang besluiteloos zouden hebben gelaten, hadde niet eene, door geest zoo wel als karakter uitmuntende vrouw, ons hare medewerking toegezegd. Dit, en mededeelingen omtrent wetenschappelijke en letterkundige onderwerpen, niet alleen uit ons vaderland maar ook uit Berlijn, Parijs en Londen beloofd, deden ons het besluit nemen, met den aanvang des volgenden jaars, wekelijks nog een *vierde* nommer uit te geven. Dit nommer, des Zondags verschijnende en de noodige nieuwstijdingen behelzende, zal, zoo veel mogelijk, onderwerpen tot de geschiedenis, zeden, opvoeding, letterkunde, enz. behandelen, en ook eenige plaats inruimen aan bloote verpoozings-lectuur. Betrekkelijk een en ander zal vooral worden zorg gedragen, dat niet alleen de moeder aan hare dochter, maar, wat veel sterker is, de broeder aan zijne zuster er de lezing van veroorloven zal.

Met genoegen kunnen wij hier bijvoegen, dat het toegenomen debiet veroorlooft de aangekondigde uitbreiding, niettegenstaande de groote daarmede gepaard gaande kosten, en benoodigdheden tegen de geringe verhooging van slechts *eenen* gulden 's jaars te doen, zoodat de abonnementsprijs, te rekenen van 1o. Januarij 1839, in stede van ƒ 3, nu ƒ 4 per vierendeeljaars bedragen zal.

Marktprijzen te Utrecht,

8 December 1838.

Witte Tarwe van ƒ 10,75 tot ƒ 11,50. *Roode Tarwe* van ƒ 10,75 tot ƒ 11,50. *Rogge* van ƒ 7,20 tot ƒ 7,60. *Garst* van ƒ 4,25 tot ƒ 4,80. *Boekweit* van ƒ 6,00 tot ƒ 6,50. *Haver* van ƒ 2,50 tot ƒ 3,20. *Witte Boonen* van ƒ 14,00 tot ƒ 15,00. *Witte Erwten* van ƒ 7,00 tot ƒ 8,00. *Groene Erwten* van ƒ 8,00 tot ƒ 11,00. *Graauwe Erwten en Capuc.* van ƒ 9,00 tot ƒ 13,00. *Koolzaad* van ƒ 9,00 tot ƒ 12,00. *Raapzaad* van ƒ 9,00 tot ƒ 12,00. *Boter* van ƒ 0,70 tot ƒ 0,80 het pond. *Kaas* van ƒ 28,00 tot ƒ 40,00. *Aardappelen* van ƒ 1,40 tot ƒ 2,20 de mudde. *Rundvleesch* van ƒ 0,35 tot ƒ 0,45. *Kalfsvleesch* van ƒ 0,45 tot ƒ 0,55. *Schapen- of Lamsvleesch* van ƒ 0,275 tot ƒ 0,30. *Varkensvleesch* van ƒ 0,40 tot ƒ 0,45 het pond.

Stedelijke Publicatiën.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem noodigen, met overleg van heeren burgemeesteren der gemeenten, tot dit kanton gehoorende, bij deze uit alle ingezetenen, gedurende de laatste 15 maanden binnen deze gemeente gewoond hebbende, welke mogten inclineren, om bij de nationale militie als vrijwilliger te dienen, mits zijnde ongehouwd, hun 19de jaar ingetreden en hun 30ste nog niet volbragt, ten ware dat zij reeds in dienst der Nederlandsche armee of nationale militie hadden gestaan, in welk geval zij tot den ouderdom van 35 jaren zullen kunnen worden toegelaten, de lengte hebbende van 1 el 570 strepen, om zich ten raadhuize alhier te vervoegen van des voormiddags elf tot een uur, ten einde zich in het register der vrijwilligers te doen inschrijven, waartoe dagelijks, except zon- en feestdagen, gevaceerd zal worden;

Zijnde het bedrag der te verleenen gratificatie door Z. M. den koning bepaald op *dertig gulden*.

En zal deze afgekondigd en aangeplakt worden ter plaatse, alhier gebruikelijk.

Arnhem, den 3 December 1838.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM

Gehuwd: Geene.

Bevallen: 30 Nov. J. H. G. Evers, geb. de Roos, D. — T. Blees-wijk, geb. Feij, Z. — 1 Dec. H. C. Krache, geb. Kuster, D. — 4 Dec. J. Elzenbroek, geb. Lousbergs, Z. — W. C. de Ligt, geb. Dalmeijer, Z.

Overleden: 29 Nov. J. Bronkhorst, 4 m. 14 d. — 30 Nov. G. J. Mulder, 25 j. — 2 Dec. W. J. van Son, 1 j. 3 m. — 5 Dec. J. Martens, gehuwd met E. Snuurs, 80 j. 8 m.

TE ZUTPHEN.

Gehuwd: 5 Dec. A. de Rooij met B. Lansink.

Bevallen: 29 Nov. D. J. Storm van 's Gravesande, geb. Gleichman, D. — 30 Nov. J. Albers, geb. Dolleman, D. — 2 Dec. H. Krenze, geb. Transig, D. — 5 Dec. J. Semmelink, geb. Brinkman, D.

Overleden: 28 Nov. J. Doorenweerd, 17 j. — 1 Dec. A. Scholte, 54 j. — H. Borninkhof, geb. Jansen, 63 j.

TE TIEL.

Gehuwd: 28 Nov. A. Staademaker met A. van den Heuvel. — J. van Lankeren met A. T. Rijken.

Bevallen: 24 Nov. G. Lavas, geb. van Malten, Z. — 27 Nov. C. Brenkman, geb. Steurer, D. — 30 Nov. H. W. Houdtsagers, geb. Harte, Z. — C. J. ten Bosch, geb. de Ridder, Z.

Overleden: 24 Nov. J. H. van Duijkdorp, 4 w. — A. van Manen, laatst Wed. van A. van Oort, 83 j. — 25 Nov. S. Koppen, 3 m. — 27 Nov. D. T. Jansen, 2 j. — H. M. de Jongh, 14 d. — 29 Nov. H. Rosbeer, $2\frac{1}{2}$ j. — 5 Dec. G. B. van IJzendoorn, gehuwd met M. E. van den Hurk, 25 j.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 9 Dec. 3 El 7 Palm 4 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 5 D.
Den 10 Dec. 3 El 5 Palm 6 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 18 D.

Waterhoogte voor Keulen.

8 December, 14 voet, 8 duim.

Advertentiën.

(*Zie verder het vervolg.*)

Vervolg van de

ARNHEMSCHE COURANT,

Van Dingsdag den 11 December 1838.

De Notaris Mr. *Jb. NIJHOFF*, te *Arnhem*, zal, namens zijne Principalen, op Vrijdag den 14den December 1838, des avonds ten 6 ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, publiek op hoogen doen inzetten, en veertien dagen daarna, zijnde Vrijdag den 28sten dier maand, terzelfder uur en plaatse, finaal aan de meestbiedenden verkoopen:

Het, zoowel door zijne ligging als innerlijke waarde, uitmuntende en uitgestrekte rentegevend LANDGOED, *HARTESTEIJN* genaamd, gesitueerd onder *Oosterbeek*, Kanton *Wageningen*, Arrondissement *Arnhem*, aan, en ter linker zijde van den Straatweg naar *Utrecht*, op een uur afstands van de Stad *Arnhem*, zeer nabij de *Koude Herberg*, tegenover de Landgoederen *Bretjes* en den *Sonnenberg*, en grenzende aan de Landgoederen *den Hemelschen Berg* en *den Oorsprong*, hebbende de heerlijkste vergezigten over vrolijke heuvelen en dalen, op den Rijn, den geprojecteerden Spoorweg en naar de Betuwe. — Bestaande in een Kapitaal, zeer solide en regulier DUBBELD HEERENHUIS, van vroegeren hechten Bouwtrant, en onlangs aanmerkelijk geamelioreerd, voorzien beneden van fraaijen GANG, vijf ruime KAMERS, waarvan drie uitmakende eene *Suite*, en boven *vier* KAMERS, DIENSTBODEN- en PROVISIE-KAMERS, hebbende voorts eene ruime, nette KEUKEN met annex WASCHHUIS, twee ruime ZOLDERS, twee dito zindelijke en droge KELDERS, twee POMPEN en PUT van helder BRONWATER, en verder alle commoditeiten, tot eene complete, wel ingerigte Zomer- en Winter-Heerenwoning vereischt; verder een, door een geheel nieuwen muur afgescheiden BASSECOUR, twee ruime hechte en sterke Steenen GEBOUWEN, uitmakende de STALLING, REMISES, MELKERIJ en BERGPLAATS, het eene in den afgeloopen Zomer geheel nieuw gebouwd, en het andere zijnde genoegzaam nieuw; voorts MENAGERIE, BOOMGAARD en MOESTUINEN, voorzien van fijne en andere VRUGTBOOMEN. En bestaande dit Landgoed verder uit fraaije en daaronder zeer zware LANEN; voorts BOSSCHEN van allerlei HOUTSOORTEN, steeds met de meeste zorg behandeld en doorkronkeld van de aangenaamste WANDELINGEN, welke in die van de naastgelegene goederen uitloopen; wijders allerbest BOUWLAND en vijf differente BOERENWONINGEN, alles, met uitzondering van een klein perceel, aan elkander gelegen, en groot, het geheel, volgens Kadastrale opmeting, 26 Bunders, 22 Roeden en 30 Ellen.

De veiling van dit Landgoed, (hetwelk, wat aangaat het Heerenhuis en aanhoorigheden, reeds met 1n. Februarij aanstaande in eigen gebruik kan aanvaard worden, en in hetwelk een aanmerkelijk deel van den koopprijs, tegen eene rente van vier en een half per Cent in het jaar, bijaldien de Kooper zulks wenscht, kan gevestigd blijven), zal plaats hebben in perceelen en in massa, volgens de aanplakbiljetten, welke meerdere bijzonderheden bevatten, en tot welke bij deze verwezen wordt; gelijk mede verwezen wordt tot voornoemden Notaris *NIJHOFF*, bij wien ook de veil-conditiën benevens de kaart, van af acht dagen voor den inzet, ter visie zullen liggen; terwijl de aanwijzing zal gedaan worden door *A. HILHORST*, Mr. Timmerman te *Oosterbeek*.

Verkoop
VAN EEN
HEERENHUIS.

Te *Zutphen*, in het *Nederlandsche Koffijhuis*, zal, op Donderdag den 13den December 1838, des voormiddags ten elf uren, in het openbaar geveild, en 14 dagen later, zijnde den 27sten dier maand, ter zelfde plaatse en ure (naar behoefte met toewijzing geldende) finaal verkocht worden:

Een Kapitaal voor eenige jaren geheel nieuw gebouwd HEERENHUIS, aan de Markt te *Zutphen*, Kadastraal Sectie F, No. 2387, laatstelijk bewoond geweest door wijlen Mevrouwe de Douairière Baronnesse *VAN RHEMEN*.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van den Notaris *H. F. LULOFS*. En worden de beziensdagen gesteld op Donderdag en Vrijdag van iedere week, des voormiddags van *elf* tot *één* uur.

---

† † † § § Men verlangt tegen primo Januarij 1839, in *Amsterdam*, een JONGMENSCH, als BEDIENDE, van fatsoenlijke ouders, eene vlugge hand schrijvende en grondige kennis van INLANDSCHEN TABAK bezittende, tegen een *Salaris* van *f* 400 à *f* 600, naar gelang van bekwaamheid der genoemde vereischten. — Iemand hierop reflecterende, gelieve zich met *franco brieven*, onder Letter S, inhoudende naam en woonplaats, en bij wien informatiën te bekomen zijn, te adresseren bij den Boekhandelaar en Boekdrukker *S. D. SIJBRANDI*, te *Amsterdam*.

---

† † † § § Men leest in No. 83 van de *Gazette des Hopitaux* dat, om de meest hardnekkige verkoudheid te verminderen en den loop der catarrhale aandoeningen te stuiten, het voldoende is, om slechts twee of drie Eetlepels vol van den zoogenaamden SIROOP VAN JOHNSON, met een weinig warm water aangemengd, te gebruiken.

Deze SIROOP is te bekomen te *Amsterdam* bij MASSIGNAC, in de Kalverstraat, No. 165; te *'s Gravenhage* bij MOUTON en ZOON; te *Rotterdam*, bij LOSEL VORTSMAN; te *Breda*, bij VAN DEN GOORBERGH; te *Leiden*, bij den Suikerbakker ZIJEN; te *Utrecht*, bij REUSER; te *'s Hertogenbosch*, bij WELSCH, en te *Dordrecht*, bij van GENDEREN.

** *J. F. WIJSMULLER*, Boekverkooper te *Amsterdam*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld *de derde* en verbeterde uitgave in proza en in versjes van

I. *P. MOENS*, Nieuw Nederlandsch AB-boek, met 24 gekleurde afbeeldingen . . . . à *f* 0,80.
II. Idem met zwarte afbeeldingen . . . . à *f* 0,70.
III. *F. R. M. SCHMIDT*, korte voorbeelden en verhalen met oorspronkelijke versjes en fraaije *gekleurde plaatjes*, 3de druk in carton . . . . . . à *f* 0,70.
IV. DE FAMILIE GRASVELD, eene onderhoudende geschiedenis gevolgd naar WILMSEN met gekleurde plaatjes . à *f* 1,00.
V. Mr. *J. H. SWILDENS*, Vaderlandsch *AB-boek* met proefplaten gr. papier . . . . à *f* 1,80.

Van dit laatste is een te klein getal, zoo dat dit werkje voor rekening dient ontboden te worden.

** Aan het BIBLIOGRAPHISCH INSTITUUT te *Amsterdam*, Singel over de Appelmarkt, No. 447, is heden uitgegeven en alom verzonden:

PROSPECTUS MET PROEVE VAN
LETTERDRUK EN PLATEN
VAN EEN
Universeel Woordenboek, of Onmisbaar Handboek
VOOR ALLE STANDEN,

in 6 Deelen of 60 à 70 Afleveringen, versierd met 120—140 op staal gegraveerde Platen en Kaarten.

Bevattende al het wetenswaardige, dat Godsdienst, Staat-, Geschied-, Letter-, Natuur-, Aardrijks- en Werktuigkunde, alsmede Kunst en Wetenschap, Koophandel, Zeevaart en Krijgsmansstand opleveren, in korte bondige Artikels, alsmede Levensbeschrijvingen en Verklaringen van Kunstwoorden; een en ander met de grootste onpartijdigheid behandeld.

Dit Werk zal bij veertiendaagsche Afleveringen van 3 à 5 vellen, in rojaal octavo formaat, en met eene nette letter gedrukt, aan HH. Inteekenaren, tegen den matigen prijs van 60 cents iedere Aflevering afgeleverd worden, welke ook met twee fraaije Staalgravures zullen worden versierd. Het *Prospectus*, waarin alles breeder ontwikkeld wordt, is bij de Uitgevers, het *Bibliographisch Instituut*, en bij de voornaamste Boekhandelaren en Postdirecteuren des Rijks verkrijgbaar.

** Door de Boekhandelaren *KETS EN LAMBREGHTS*, te *Doesborgh*, is aan alle Boekverkoopers in *Oud-Nederland* verzonden en gratis verkrijgbaar gesteld:

PROSPECTUS EN INTEEKENLIJST OP
SCHILLERS LEVEN,
GEESTONTWIKKELING EN WERKEN, IN ONDERLINGEN ZAMENHANG.
Naar het Hoogduitsch van
Dr. Karel Hoffmeister.

Mede is door bovengenoemden onlangs verzonden, en wordt met goed succes gedebiteerd:

I. *A. RADIJS*, BIJBELSCH HUISBOEK, 1ste en 2de stuk . . . . . . *f* 5,00.
waarvan nog slechts weinige Exemplaren meer overig zijn.
II. ——— AVONDMAALSBOEK, in Karton . . . . . . - 2,90.
III. ——— DE FAMILIE VAN DE BOUSE, een geschiedkundig tafereel uit de tijden der Dragonnaden onder de regering van *Lodewijk XIV*, in Frankrijk, 1ste deel met gegraveerden titel en vignet . . - 2,90.
IV. ——— Tweetal Leerredenen . . . . . - 0,60.
V. *A. C. EDELING*, Dagboek eener Reis naar Rusland, met eene plaat . . . . . . - 1,20.
VI. *H. W. DE WILDE*, Bevestigingsleerrede . . . . - 0,40.

*** Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

GELDERSCHE VOLKS-ALMANAK

voor het Jaar 1839;

DOOR

O. G. HELDRING,

Predikant te Hemmen.

Met twee Plaatjes en een Muzijkstukje.

Vijfde Jaargang.

INHOUD:

Kalender. — MENGELWERK: Herinnering. Inleiding tot een ontuitgegeven verhaal, ontleend uit de geschiedenis van Gelderland, in de tweede helft der veertiende eeuw. — Elegie aan Gelderland, door B. M. OVERDORP, geb. POST. — Een Geldersch lied, door A. C. W. STARING. — De Paascheijeren, door S. — Het Koolzaad-dorschen. — Twee oude Volksliederen. — Batenburg. — OTHO en ADELHEID, door W. C. W. — Spaansch Vrijheidslied. — De heilige Linde bij *Kurghaaren*. — De Woert. — De Woert, de Heuvel en het Hofke, onder *Doodenwaard* en *Keen*. — De Woert; onder *Hervelt*. — De Urne, bij fakkellicht uitgegraven. — De Kapel te *Lauen*. — De Stroman. — De Schapentiende. — Het vuur op den haard des Zaturdags avonds. — *Bellijn* en zijn jammerlijke aanhang. — De Oijevaar, de Uil en het Winterkoningje. — De Betuwe eenige eeuwen vroeger. — Het meer *Erië*, door V. D. PAVORD SMITS. — Hertog ARNOUD VAN GELDER en zijn zoon ADOLF, door B. H. GRAADT JONKERS. — Tegenklaak, door WILLEM K. — Vriendschap, door J. K. — Bij den dood van een kindje; door H. VAN ESSEN. — Ongegronde vrees. — Aan eene gure Meimaand, door D. E. VAN EMBDEN. — Betuw's Meikersen-lied, door Mr. C. P. E. ROBIDÉ V. D. AA. — Loovenkransjen bij de wieg van een klein kind, door J. J. L. TEN KATE. — Gedachten bij eene stervende roos, door D. F. — De Dwingeland; door P. J. G. — Wat road Baas Jochems zijn zoon me op reis gaf. — Proeve van een catechismus voor het volk, door B. W. VAN DAM VAN ISSELT. — Bijzonderheid uit *Eibergen*, betrekkelijk W. SLUITER, door H. AMSHOFF. — Trek van christelijke verdraagzaamheid, door denzelfden. — Een Volksgebruik bij het ten huwelijk vragen, door J. C. K. — WILHELMINA B. (een verhaal). — Geldersche Hutspot.

De prijs op ordinair papier is . . . . *f* 0-75.
Dito in karton . . . . » 1-00.
Dito velin, verguld op snee en in koker . . . . » 1-80.

Van de vorige Jaargangen zijn nog enkele Exemplaren te bekomen.

SYBRAND WESTBROEK,

OF HET HOEKJE VAN DEN HAARD VAN EEN' HOLLANDER.

EEN AMERIKAANSCHE ROMAN, UIT HET ENGELSCH VAN

J. K. Paulding,

In twee Deelen kompleet à *f* 4.00.

Hebben de schriften van COOPER en WASHINGTON-IRVING bij ons lezend Publiek steeds een gunstig onthaal gevonden, dan zal het, vertrouwt de Uitgever, ook dezen PAULDING, die door zijne landgenooten, de Amerikanen, met de beide genoemde romanschrijvers wordt gelijk gesteld, daaraan niet ontbreken; want alles beveelt dit welgeschreven boek aan.

NIEUW

Fransch-Nederduitsch EN Nederduitsch-Fransch WOORDENBOEK,

door

S. J. M. van MOOCK,

2de deel 3de stuk.

NEDERDUITSCH-FRANSCH

O—R.

Prijs f 2-10.

HET

POLDER-REGLEMENT

VOOR DE

PROVINCIE GELDERLAND.

zijnde het *tweede* stukje van de

VERZAMELING VAN REGLEMENTEN

VOOR DIE PROVINCIE.

Met alphabetische en beredeneerde registers.

Prijs van het 1ste *stukje f* 2-20.
» » » 2de » » 1-50.

beide in nette kartonnen bandjes.

GALERIJ VAN ROMANS EN VERHALEN.

*** Onder bovenstaanden Titel is door *L. E. BOSCH*, te Utrecht, in het licht gegeven: Het eerste nommer van een Tijdschrift, hetwelk, te beginnen met 1°. Januarij, maandelijks zal worden voortgezet. — Ieder nommer zal bestaan uit 4 à 5 vellen druks en versierd zijn met *ten minste* eene fraaije gegraveerde of gesteendrukte PLAAT.

Voor dengene, die zich vóór ultimo December 1838 abonneert, is de prijs gesteld op *f* 7; ontvangende men voor dezen buitengewoon geringen prijs jaarlijks ruim 60 vellen druks, in vier fraaije, met PLATEN versierde, Boekdeelen. De kostbaarheid dezer onderneming noopt den uitgever den prijs voor hen, die na ultimo December inteekenen, ONVERANDERLIJK op 8 gulden te stellen.

*** Op heden is bij de Boekhandelaars *JOHs. NOMAN EN ZOON* te *Zalt-Bommel* van de pers gekomen en alom verzonden:

I. Prof. *J. M. BRAUN*, Geschiedkundige Reizen in Griekenland, uit het hoogduitsch door Ds. BRANDT MAAS, grt. 8vo. 2 deelen compleet, met platen. . . . . *f* 6,80.
II. *L. RELLSTAB.* (Schrijver van 1812), Nieuwe sentimenteele Reizen, uit het hoogduitsch, door Ds. VAN TERTEN, 3de of laatste deel grt. 8vo, met gelitographeerden titel en vignet. . . . *f* 2,40.
III. Idem 3 deelen compleet. . . . . *f* 7,20.
IV. ——————— Scherts en Ernst; één deel compleet met gelitographeerden titel en vignet. . . . . *f* 2,60.
V. *A. E. VAN NOOTHOORN. Walfoort.* Geldersch romantisch tafereel uit de 14de eeuw, oorspronkelijke roman; één deel compleet grt. 8vo. met gelitographeerden titel en vignet. . . . . *f* 2,60.
VI. Beschrijving van Zwitserland en het Tyrolsche gebergte; grt. 8vo. op fraai velin papier met platen; één deel compleet. . . . *f* 2,90.

En voor het onderwijs de volgende werkjes:

VII. *H. SLUIJTERS*, Bijvoegsel op het 4de stukje van het practisch cijferboek voor de scholen ten platten lande. . . . . . *f* 0,10.
VIII. Idem, Oplossingen op de voorstellen, voorkomende in bovengenoemd werkje. . . . . *f* 0,15.
IX. *P. N. MUIJT*, Beknopte geschiedenis der belangrijkste gebeurtenissen in *Europa* van de eerste volken tot op heden; 2de vermeerderde druk. . . . . *f* 0,25.

VILLE D'ARNHEM.

Théâtre Français.

Avec permission et sous la protection de M. M. le Bourgmestre et Wethouders.

Les Artistes, sous la Direction de Mr. ALEXANDRE, auront l'honneur de donner,

N°. 5 DE L'ABONNEMENT,

Mercredi 12 Décembre 1838:

LE MARIAGE DE RAISON,

OU

L'ORPHELINE,

Drame en deux actes, mêlé de chant, à grand orchestre.

SUIVI DE:

UNE PASSION (DEMANDÉ)

Vaudeville en 1 acte de Theaulon.

On commencera à six heures et demie précises.

M. M. les Officiers payeront moitié prix.

AVIS: D'après les plaintes, qui lui ont été faites de l'orchestre et du luminaire, Mr. *Alexandre*, jaloux d'être agréable à la société, a l'honneur d'informer M. M. les abonnés et amateurs du Théâtre Français, que l'orchestre sera recomposé, d'après les soins de monsieur le Directeur des Concerts, et la salle éclairée en bougies.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

gedurende de maand *December* 1838.

De Stoomboot, welke des Maandags van *Rotterdam* en des Vrijdags van *Keulen* afvaart, zal, in plaats van *over Nijmegen*, over *Arnhem* varen; zoodat de afvaarten van *Nijmegen* naar *Dusseldorp* en *Keulen* des Dingsdags, en naar *Rotterdam* des Zaturdags, vervallen.

De dienst voor *Arnhem* is dienvolgens geregeld als volgt:

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, iederen Maandag en Donderdag, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Keulen* en *Dusseldorp*, iederen Dingsdag en Vrijdag, des morgens ten 7 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem*, iederen Maandag en Vrijdag, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*, iederen Dingsdag en Zaturdag, des morgens ten 9½ ure.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.